

1

„Hľadaj, Nero,” povedala Maximilienne. Z hĺbky lesa prichádzalo volanie o pomoc. Najskôr ju to prekvapilo, potom znepokojilo, a tak vošla so psom medzi stromy.

Bolo májové popoludnie roku 1717. Grófka de Villeneuve-Caramey, oblečená, ako obvykle, ako vidiečanka, sa prechádzala v okolí Senlis. Pôsobila prostým dojmom, takže nikto by neuhádol, že je manželkou blízkeho priateľa regenta Filipa Orleánskeho. Krásavica s dlhými gaštanovými vlasmi a fialkovými očami žila dobrovoľne vo vyhnanstve vo svojom pohodlnom hrade v Mortefontaine.

Jej vznešený manžel Amedeo de Villeneuve-Caramey ju najskôr miloval, no keď čakala ich syna Adriena, bez otáľania ju začal zanedbávať a dal prednosť búrlivým nociam v kráľovskom paláci.

Ak aj Maximilienne pociťovala ku grófovi akú-takú nehu, tento cit sa veľmi rýchlo zmenil na rezignovanú ľahostajnosť. Mladá žena sa domnievala, že i keď má dvadsaťdva rokov, jej život sa už skončil. Isteže, bol tam Adrien, ale bolo to iba dvojročné bábätko, ktorému sa nemohla zveriť so svojím trápením. Samota ju ťažila.

„Tak hľadaj, psíček.” Čím bola bližšie, tým boli výkriky zreteľnejšie a sprevádzali ich šťavnaté nadávky.

„Zrejme nejaký drevorubač, ktorý sa zranil,” pomyslela si mladá žena. No nebolo to tak. Pod veľkým dubom ležal muž, ktorý sa držal za nohu, pár krokov od neho stál jeho kôň. Maximilienne sa zarazila. Muž, doslova obor, bol oblečený v jednoduchom sivom kabáte z kozej srsti, bez ozdôb a manžiet, no čierne oči vo výraznej tvári mu dodávali vznešenosť a nevšednú krásu.

„Pomôž mi na nohy, malá!” povedal neznámy. „Ten hlúpy kôň urobil chybný krok a ja si teraz myslím, že mám zlomené koleno!”

Maximilienne bez slova poslúchla. Na mužovej tvári sa zjavil úsmev.

„Ďakujem, malá, bohvie, ako dlho by som bez teba ešte tvrdoľ v tomto prekľatome lese!“

Maximilienne ponúkla mužovi, aby sa jej rukou opieral o plece, a spolu sa vybrali na cestu. Maximilienne sa zrazu zmocnil pocit intenzívneho šťastia, ktorý si nevedela vysvetliť. Odhodlala sa spýtať:

„Kto ste? Ako sa voláte?“

„Si veľmi zvedavá,“ so smiechom odvetil muž. „Volám sa... som barón Peter Michajlov a patrím k predvoju, ktorý má za úlohu pripraviť príchod môjho pána, ruského cára Petra Veľkého. Pravdu povediac, som najmä jeho tlmočník. Čo si myslíš o mojom prízvuku, malá?“

„Je veľmi dobrý,“ odvetila Maximilienne. „Človek by nemal ani potuchy, kto ste...“

Barón Michajlov sa rozosmial. Bol to živelný, divoký a úprimný smiech.

„Nemám rád cára,“ pokračoval, „je krutý, je pijan a hráč. Je presvedčený o tom, že on si môže dovoliť všetko. Ak ho stretneš, choď mu z cesty, pokojne by bol schopný dolámať ti kríže len pre prosté potešenie z toho, aby ťa videl trpieť! Navyše, určite bude prechádzať tadiaľto. Pred tromi dňami sa vylodil v Dunkerque a postupuje smerom na Paríž, aby dal príučku tomu lotrovi regentovi.“

Maximilienne si všetko zarazene vypočula, a pritom toho veľkého a veselého muža podopierala, ako najlepšie vedela. I keď ho noha nesmierne bolela, bez prestávky rozprával a ustavične pri tom divoko gestikuloval.

„A ako sa voláš ty, malá?“ spýtal sa. „Tvoji rodičia bezpochyby majú tu niekde hospodárstvo?“

„Som grófka Villeneuve-Caramey,“ odvetila Maximilienne.

Barón Michajlov krátko zaváhal, potom vybuchol smiechom.

„Pani grófka,“ povedal napokon, „budem sa môcť niekedy dostatočne ospravedlniť za toto smiešne nedorozumenie?“

„Veď to nie je nič vážne, pán barón,“ odvetila Maximilienne. „Byť sedliačkou nie je ponižujúce, skôr naopak. Pšeničné lány, ktoré vidíte poníže – siahajú až po okraj lesa – by tu bez našich statočných sedliakov vôbec neboli. Ako sa má vaše koleno?“

„Obávam sa, že zle,“ odvetil barón. „V ceste budem môcť pokračovať až o niekoľko dní...“

Maximilienne neodvetila, ale zľahka sa usmiala, čo barónovi neuniklo. So záujmom sa na ňu zahľadel.

„A môj kôň,“ vyhrkol, „zabudol som na koňa!“

„Neznepokojujte sa,” povedala Maximilienne, „pošlem sluhu, aby sa o neho postaral a priviedol ho do hradu.”

„Ďakujem, pani grófka, ste naozaj veľmi ochotná francúzska dáma...”

„A vy, pán barón, ste veľmi pozoruhodný cudzinec,” s úsmevom odvetila Maximilienne.

„Musím sa priznať,” pokračoval barón, „že mám veľa pomerne originálnych záľub. Rád cestujem, pričom sa zvyknem zastaviť tam, kde sa mi zachce. Takto mi to vyhovuje viac ako putovanie s jednotvárnym davom. A tak stretávam ľudí a učím sa veci, o ktorých by som sa na dvore v Moskve nikdy nedozvedel. *„Však živé príklady, len to sa teraz hľadá, princ nedozvie sa z kníh, čo od neho sa žiada.”* Tuším je to od vášho Corneilla?”

„Žeby ste boli aj vzdelanec?” pobavene sa spýtala Maximilienne.

Krútila sa jej hlava. Ten čertovský muž ju udivil i očaril. Takéhoto človeka jej osud priviedol do cesty po prvý raz. Napokon sa objavil hrad. Bola to nádherná stavba postavená viacmenej v rovnakom štýle ako zámky z doby Františka I.

„Milý môj Gregor,” zavolala Maximilienne, „pod' rýchlo sem!”

„Ach, pani grófka! Ste zranená?”

„Ja nie, Gregor, ale barón Michajlov, ktorý si asi zlomil nohu. Rýchlo mu pod' pomôcť a Martina nech pripraví modrú izbu, a potom sa ponáhl'aj pohľadať doktora Teillera!”

O hodinu bol barón Michajlov pohodlne ubytovaný na prvom poschodí hradu. O niekoľko minút neskôr prišiel lekár, aby si prezrel jeho zranenie.

„Nie je to také vážne,” povedal upokojujúco. „Niekoľko dní oddychu a znova budete môcť vysadnúť na koňa. Ale nechýbalo veľa a zlomili by ste si nohu.”

Maximilienne dohliadla na ubytovanie hosťa a potom išla navštíviť malého Adriena, s ktorým sa zvykla hrať vždy vtedy, keď čakala, až sa bude podávať večera. Dnes večer však bola príliš zaneprázdnená na to, aby sa mohla venovať detským hram. O šiestej večer sa Gregor vybral zaklopať na dvere izby baróna Michajlova:

„Pani grófka ma posielala zistiť, ako sa má pán barón a zároveň prosí, aby jej preukázal tú česť a navečeral sa s ňou.”

„Povedz pani grófke, že jej pozvanie ma veľmi potešilo a že je to pre mňa veľká pocta. Navyše, tá prekliata noha ma už bolí oveľa menej. Pomôžeš mi zísť dole?”

„Iste, pán barón. Ale nemyslí si pán barón, že by bolo lepšie...”

„Pod'me,” prerušil ho Michajlov, „to zranenie nie je natoľko vážne, aby mi zabránilo zísť po schodoch. Ide sa!”

Barón sa celou svojou váhou oprel o plece úbohého Gregora, ktorý na úpätí schodiska potil krv a vodu.

„Kde je pani grófká?”

„V letnej jedálni,” odvetil Gregore.

Maximilienne si obliekla šaty z ružového mušelínu a svoje pekné gaštanové vlasy si vyčesala dohora a zopla si ich, takže teraz už absolútne nepripomínala sedliačku. Peter Michajlov sa uklonil a pobožkal jej ruku, ktorú mu podala.

„Dúfam, pán barón, že vám nič nechýba a že som sa nedopustila nijakej neopatrnosti, keď som vás pozvala na večeru.”

„Prišiel som, madam, aby som si dožičil to potešenie vidieť vás a zároveň preto, aby som sa s vami pohovárал. Musím poslať správu cárovi, aby som ho informoval o tom, že som mal nehodu. Pokladali by ste za veľmi nevhodné, keby sa tu v noci cár a jeho družina zastavili?”

„Pre mňa by bola veľká česť, keby som tu mohla privítať jeho veličenstvo...”

„Ach, nie! Nehovorte o tom darebákovi s toľkou úctou!”

„Pán barón, neberiem do úvahy vaše zvyky na moskovskom dvore, ale ja pociťujem pred cárom ten najhlbší rešpekt. Ak sa ráci u mňa zastaviť, vedzte, prosím, že pre môj dom to bude veľká česť.”

Peter Michajlov sa s úsmevom pozrel na Maximilienne:

„Veľká dáma sa mení na malú vidiečanku! No, pod'me teraz k stolu.”

Tento muž rozhodne predstavoval zmes zvláštnych protikladov! Zdalo sa, že často ignoruje i tie najzákladnejšie spoločenské zvyklosti. Francúzsky šľachtic, ktorého pozvali do nejakého domu, by sa nikdy neodvážil povedať: „Pod'me k stolu!” a najmä nie v prítomnosti pani domu.

To bude preto, že je to Rus, pomyslela si Maximilienne a naznačila mu, aby si sadol oproti nej.

„Čo robíte celkom sama v tomto hrade?” spýtal sa moskovský obor.

„Ach, pán barón,” povzdychla si Maximilienne, „som tu sama, lebo som sa tak rozhodla. Gróf, môj manžel, žije v blízkosti regenta. Neobviňujem monseigneuru, lebo ten sa k našej rodine i ku mne samotnej správal dobre. Neviním ani môjho manžela, ktorý má rád len takýto spôsob života, bály a ustavičný rozruch. Moje miesto by malo byť v skutočnosti na dvore, ale

ja sa nemôžem odhodlať na takýto spôsob existencie, ktorý pokladám za nudný.”

„Na svojich cestách som stretol veľa žien, ktoré boli afektované,“ povedal barón, „ale vy ste ozajstná žena, taká, akú mám rád.”

Maximilienne očervenela ako školáčka.

„A červenáte sa, madam! Ďakujem nebesám, že som sa zranil, lebo vďaka tomu som stretol vás.”

Zmätená Maximilienne zmenila tému.

„A aký je cár?”

„Verte mi, madam,“ povedal so smiechom, „keby bol podobný ako vy, zbožňoval by som ho. Nanešťastie je strašný. Aká je presná farba vašich očí, madam? Fialová? Bledofialová? Nikdy som nič také pekné nevidel.”

Maximilienne sa zmocňovali čoraz väčšie rozpaky.

„Ale vy nič nejete, pane! Polievka vám nechutí?”

„Madam, v Rusku všetci vedia, že ja jem a pijem toľko ako samotný cár. No napriek tomu jedinú, čo dokážem dnes večer robiť, je pozeráť sa na vás.”

„Na dvore bezpochyby stretnete iné pekné ženy, v kráľovskom paláci ich je viac než dost’.”

„Som presvedčený o tom, že nie, pozrite sa, stavím sa o cárovu korunu, ak chcete.”

„A ak prehráte, pane?” rozveselene sa spýtala Maximilienne.

„V tom prípade,“ odvetil barón, „zabijem cára, aby som mohol korunu položiť k vašim nohám.”

Maximilienne sa zľahka zasmiala.

„Madam, to je po prvý raz, čo vás vidím sa smiať.”

„Musím sa vám poďakovať, pretože také niečo sa mi nestalo už dávno... Čo je, Elisa?” oslovila Maximilienne starú pestúнку, ktorá vošla do miestnosti.

„Pani grófká,“ vyhlásila, „pán Adrien je rovnako neznesiteľný ako madam, keď bola ešte malá. Odmieta zaspať a pýta si vás.”

„Idem tam, Elisa,“ povedala Maximilienne. „Prepáčte, pane.”

„Ak dovolíte, madam, bol by som šťastný, keby som sa mohol zoznámiť so synom tej najkrajšej ženy, akú som kedy stretol...”

Elisa vylúdila úsmev, v ktorom sa prekvapenie miešalo so zhovievavosťou. Keď prišla noc, Maximilienne a Peter Michajlov sa usadili v altánku v parku.

„Váš syn sa na vás podobá.” povedal Peter.

„Pani grófka! Pani grófka!” zakričal Gregor. „Pred bránou hradu sú Cigáni a žiadajú o povolenie prespať v starej stodole. Na voze sa im zlomila os a majú i jedného chorého muža, ktorý má úplne opuchnutú tvár!”

„Povedz im,” odvetila Maximilienne, „že môžu vojsť a že sa na toho muža prídem pozrieť.”

„Pôjdem s vami,” navrhol Peter.

„Ale... čo vaša noha?” spýtala sa Maximilienne.

„Poskytnite mi vaše rameno a ja ju nebudem ani cítiť,” odpovedal jej nežne.

Zatiaľčo Cigáni pred stodolou pobiehali sem a tam a opravovali os, stará žena s pokožkou ošľahanou vetrom a dažďom podložila slamu pod karmínovú a opuchnutú hlavu starého muža, ktorý nahlas stonal. Keď prišli Maximilienne a Peter, Cigánka sa hlboko uklonila a s plačom povedala:

„Zomrie! Zomrie! Nadišla jeho posledná hodina!”

„Čo to hovoríš, hlupaňa!” skríkol Peter.

„Viem to, vyčítala som mu to z dlane!”

„U svätého Juraja!” skríkol Peter, „veď ho iba bolia zuby, pozri sa! Zožeňte mi kliešte a poriadnu fľašu!”

„Ale...” zarazene povedala Maximilienne.

„Neznepokojujte sa,” vyhlásil barón, „vytrhal som zuby polovici dvo-
ra. Vyznám sa v tom.”

Gregore priniesol kliešte a fľašu.

„Nadvihni sa, otče, a poriadne otvor ústa. Nože, logni si.”

Starý Cigán sa pozeral na Petra, no nezdalo sa, že by ho to upokojilo. Prehltol dúšok alkoholu a bez toho, aby si stihol uvedomiť, čo sa stalo, vykričal a omdlel.

„Je v poriadku,” spokojne povedal Peter. „Zajtra už na ňom nebude nič vidieť. Tu máš, dolieč ho s týmto.”

Stará žena si vzala fľašu a vrhla sa k nohám Petra a Maximilienne. Tá bola veľmi bledá. Starena schytila Petrove ruky a pokryla ich bozkami.

„Ale nie,” povedal Peter, „neďakujte mne, ale pani grófke.”

Starena pobozkala lem Maximilieniných šiat, schytila ju za obe ruky a povedala:

„Bola si veľmi láskavá, že si nás prichýlila, chcem sa ti poďakovať!”

A skôr, než jej Maximilienne stihla odpovedať, zahľadela sa jej na dlane a povedala:

„Spoznáš veľkú lásku. Za krátku dobu prežiješ celý svoj život. Budeš mať ešte jedného syna a obaja budú mať spoločný osud. Muž, ktorého budeš milovať, patrí medzi velikánov tohto sveta. Tvoj syn sa na neho bude podobat' a všade bude známy ako syn svojho otca.”

Maximilienne sa usmiala, aby si dodala odvahy, i keď ju to veľmi znepokojilo. Peter mlčal. Starena teda schytila jeho ruku, no zháčila sa.

„Takže,” nadhodil Peter, „čo tam je?”

Stará Cigánka na chvíľu zaváhala, sklonila hlavu a zamrmlala pár dlhých slov v jazyku, ktorý Maximilienne nepoznala. Peter po prvý raz zvažnel.

„Čo hovorí?” spýtala sa Maximilienne.

„Nemôžem vám to povedať,” povedal Peter. „Nemôžem.”

Dal Cigánke zlatú mincu, chytil Maximilienne za ruku a vrátil sa s ňou do hradu. Bola jasná, pekná letná noc. V parku svieži slabý vánok suchotal listami kríkov. Peter pobožkal Maximilienninu ruku a povedal:

„Čo som urobil, že som si zaslúžil takéto krásne chvíle? Môj život sa zastavil neďaleko Senlis kvôli tej najkrajšej, najnežnejšej žene z Francúzska, ba čo hovorím, z celej Európy. Za jedinú minútu ste sa zmocnili môjho srdca. Maximilienne, milujem vás...”

Zbláznila som sa, pomyslela si, môžu nás vidieť sluhovia, treba ho umlčať, odmietnuť ho! O tomto mužovi neviem nič, možno je to dobrodruh.

Ale Peter Michajlov si Maximilienninu ruku pritlačil na srdce a vzápätí ju nežne pobožkal. Potom ju objal, mocne zovrel v náručí a ukradol jej dlhý bozk.

Maximilienne sa mu chcela vytrhnúť, uniknúť mu, ale zrazu nemohla odolať neobyčajnému kúzlu, ktorým na ňu Peter zapôsobil. Nijaký muž ju takto nikdy neobjal, takže mala pocit, akoby ju uchvátil nádherný vír. Pristihla sa, že opätuje jeho bozky. Potom sa na seba zahľadeli. Čierne Petrove oči sa intenzívne ligotali v tme. Maximilienne, ktorá nedokázala zniesť jeho pohľad, sklopila viečka a vymanila sa mu z náručia.

„Sme blázni,” zašepkala.

„Poď, láska moja,” povedal Peter a viedol ju do hradu.